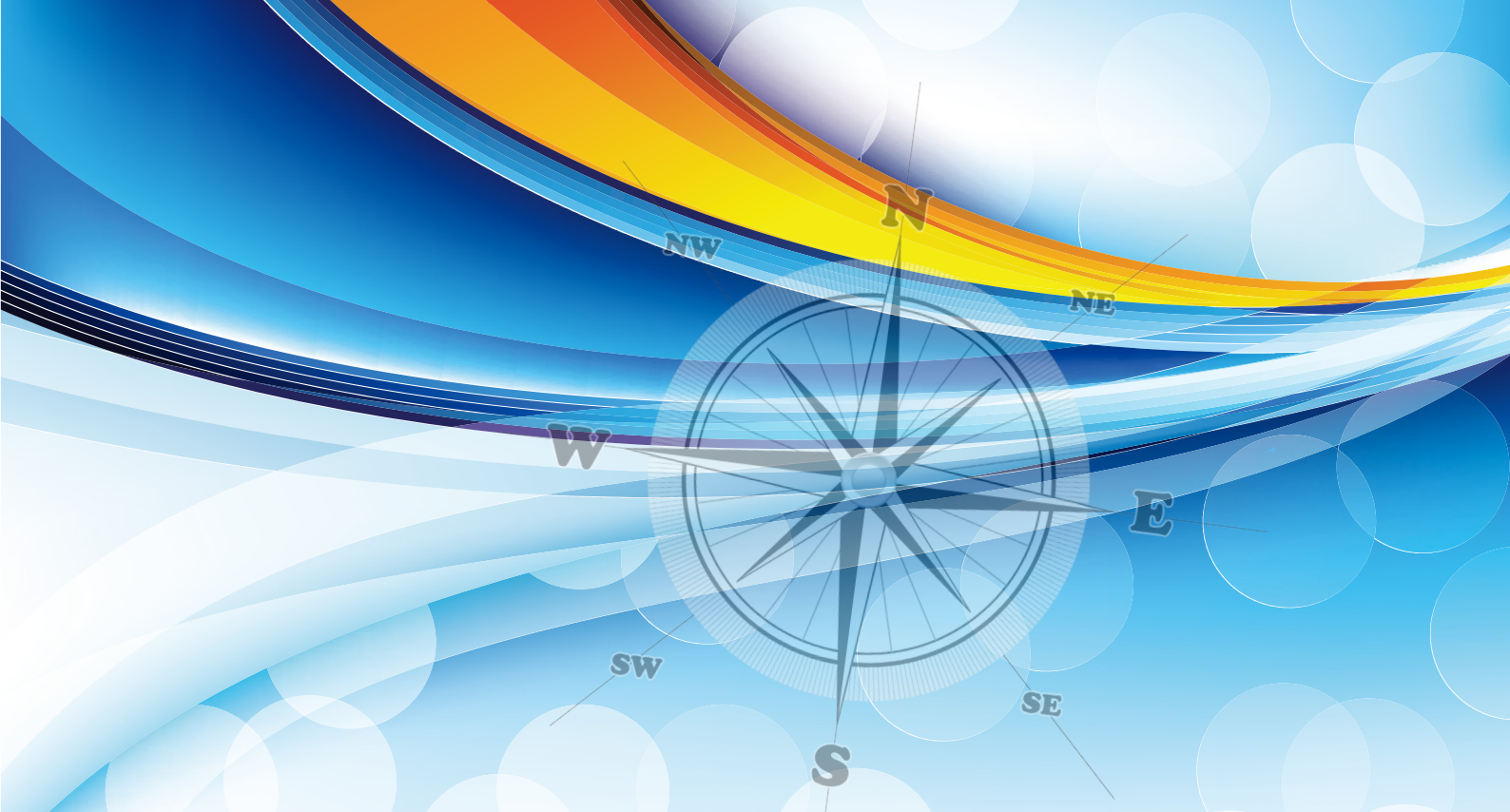

אתיקה מקצועית

הנחיות והחלטות ועדת האתיקה הארצית

גליון מס' 61 ■ אפריל 2016

עורכת:

פרקליטת ועדת האתיקה הארצית, עו"ד דקלה קליין-יונה

לשכת עורכי הדין בישראל

ISRAEL BAR ASSOCIATION

نقابة المحامين في إسرائيل

הוועד המרכזי

אתיקה מקצועית

דבר ראש הלשכה

עורכות ועורכי דין יקרים,

מוצג בזאת בפניכם הגיליון הרבעוני של "אתיקה מקצועית" - אפריל 2016. כדרך קבע אני מדגיש בכל הזדמנות כי מאז ומתמיד ראיתי באתיקה המקצועית חלק בלתי נפרד ומשמעותי ביותר ממקצוע עריכת הדין. בין השאר, לאור כהונתי בעבר במשך שתי קדנציות כיו"ר ועדת האתיקה של מחוז תל אביב והמרכז וחשיפתי לתחום זה מתוקף התפקיד.

מרגע כניסתי לתפקיד ראש הלשכה קידמתי את נושא האתיקה בצמרת סדרי העדיפויות על שולחני ובהתאם לכך, מבוצעות מספר פעולות בתחום.

אחד המהלכים הבולטים המבוצעים בימים אלו, והמחזק תפיסת עולם זו, הוא עבודת ועדה מיוחדת לטובת התאמת כללי הפרסום לעידן התקשורת החדש. כללי הפרסומת הנוכחיים הינם כללים ישנים וארכאיים שאינם מותאמים להתפתחות הטכנולוגית ולמדיה החברתית הקיימת היום ולכן, כך אני מאמין וסבור, יש מקום לבצע רפורמה בכללי הפרסומת ולהתאימם לעידן האינטרנט והרשתות החברתיות תוך שמירה במקביל על כבוד המקצוע ומכובדות הפרסום.

חברי הצוות עמלים בימים אלה על בניית מערך כללים חדש, נכון והוגן עבור ציבור עורכי הדין בישראל ואנו מקווים כי עוד השנה נוכל לאשר את הכללים החדשים שיגובשו מול משרד המשפטים.

בגיליון המצורף מובאות הנחיות והחלטות ועדת האתיקה הארצית שנדונו וניתנו במהלך השבועות האחרונים. הן נותנות מענה לדילמות שונות המעסיקות את ציבור עורכי הדין במהלך העבודה ומציבות בפניהם את אמות המידה הנדרשות מכל אחד ואחת מאיתנו. בין הנושאים שטופלו נכללים יחסי עורך דין-לקוח, שכר טרחה, ניגוד עניינים, ואף חלק מהחלטות ועדת הייעוץ לענייני פרסומת בתחום צורות ותכני פרסומת.

אני מקווה שכל אחת ואחד מכם יקבל בקריאת גיליון זה כלים נוספים להתמודדות עם האתיקה המקצועית על מנת שנוכל כולנו לשמור על כבוד וטוהר המקצוע ועל שמנו הטוב.

בברכה,

עו"ד אפי נה

הנחיות והחלטות ועדת האתיקה הארצית

יחסי חברים

התבטאויות בלתי הולמות

התלונה: המתלוננת היא פרקליטת מחוז (פלילי) והנילון הוא סניגור במספר תיקים המנוהלים תחת אחריותה. התלונה הוגשה בגין התבטאויותיו של הנילון כלפי עורכות דין מהפרקליטות.

להלן דוגמאות להתבטאויות החמורות:

- "משואה מחכה לך בפרקליטות, עוד מעט יום העצמאות יגיע, תיזהרי קורסים גשרים, אני גם מייצג את החברות שבונות אותם, אז ממש לא כדאי לך לעבור בסביבה".
 - "את צריכה לעבוד ברחוב, לשרת אנשים ברחובות. בדוכנים של פיצוציות את צריכה לעבוד. לא פה. את מתנהגת כמו שמתנהגים ברחוב, תתביישי לך".
 - "שתלך היא והוא לאן שצריך, מי צריך אותם, שיתודדו בחדרים וישרפו".
 - "הסגנון שלך הוא פשוט מזעזע".
 - "כמו עכבר שנוגס לי באוזניים, לא יאומן".
 - "לכי לעזאזל, שאני לא אחזור מסיין? לכי את לישון ולא תקומי בבוקר, תמותי".
- הנילון, בתגובתו, טוען כי התבטאויותיו היו מוצדקות נוכח התנהלות הפרקליטות.

ההחלטה: להעמיד את הנילון לדין משמעתי. מדובר בהתבטאויות חוזרות ונשנות כלפי מספר תובעות. הנילון לא הביע כל הכרה בפסול שבמעשיו (החלטה מספר את/15/195).

עורך הדין ובית המשפט

חקירת קורבנות עבירת מין

השאלות: ארגוני נשים פנו אל ראש הלשכה, ראשי המחוזות וחברי המועצה הארצית. הפניה באה בעקבות תכנית "המקור" ששודרה בערוץ 10 ועסקה בחקירתה הנגדית של עדה, מתלוננת בתיק הנוגע לעבירות מין קשות. הנושא עלה על סדר היום הציבורי על רקע דרישת המתלוננת לחשוף את פרוטוקול חקירתה הנגדית, הגם שהתיק, מטבע הדברים, נדון בדלתיים סגורות. לאחר שבקשתה נדחתה על ידי בית המשפט המחוזי, התיר לבסוף בית המשפט העליון את פרסום הקלטת החקירה הנגדית, תוך שהוא מציין בפסק דינו כי קיימת חשיבות לדין ציבורי פומבי בגבולות המותר והאסור בחקירה נגדית של נפגעי עבירות מין. האירגונים הפונים מבקשים לקבוע כללים ברורים אודות המותר והאסור בחקירת נפגעי אלימות מינית.

יו"ר המועצה הארצית, עו"ד חוה קלמפר-מרצקי, השיבה לאירגונים, כי כללי האתיקה מסדירים את חובות עורך הדין, לרבות החובה לטעון טענות בדרך ארץ, לשמור על כבוד כל אדם הקשור בהליך השיפוט, לבצע חקירה נגדית הוגנת, להתנהג באופן הולם את כבוד המקצוע וכיוצא בזה. עו"ד מרצקי העבירה את הפנייה לוועדת האתיקה הארצית, שהיא הגוף המוסמך להוציא גילויי דעת בעניין המותר והאסור בהתנהגותם של עורכי דין.

ההחלטה: כללי האתיקה הרלוונטיים, לרבות סעיפים 2,23,38 לכללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית), התשמ"ו-1986, נותנים מענה ראוי לנושא שעל הפרק, ולא השתכנענו שקיימת התעלמות גורפת מהוראות אלו על ידי סגורים או יישום שיטתי ובלתי ראוי של הדין המשמעתי במקרים של תלונות העוסקות בנושא זה. מכאן, שאנו לא מוצאים צורך בפרסום גילויי דעת או התייחסות כוללת לסוגיה (החלטה מספר את/15/242).

מדי משפט: שינוי מגדר עורך הדין

השאלת: לאחר עיון בכללי לשכת עורכי הדין (מדי משפט), תשס"ו-2005, הפונה האנונימי מעוניין לקבל הבהרה בקשר לסוגיית לבוש עורכי דין על פי מינס: האם אדם שנולד מבחינה אנטומית כגבר (דהיינו, בעל איברי רבייה זכריים), המגדיר את עצמו כאישה, יוכל להופיע בבית המשפט במדי משפט של עורכת דין, בהתאם לס' 2 לכללי הלשכה האמורים?

ההחלטה: ספק אם יש בפנייה היבט אתי כלשהו, אך עמדת הוועדה היא שכל חבר או חברה בלשכה רשאית ללבוש את מדי המשפט הממלאים אחר הדרישות מן המגדר שהוא או היא בוחרת להשתייך אליו, ובלבד שהדברים ייעשו באופן עקבי והולם (החלטה מספר את/218/15).

אי התערבות בשיקולים מקצועיים של הפרקליטות

התלונה: המתלונן הינו סנגור שייצג שני נאשמים בהליך פלילי. המתלונן טוען, כי הנילונה, פרקליטה בפרקליטות הפלילית, הגישה נגד הנאשמים כתב אישום מופרך ומנוגד לראיות ולחובתה להעריך נכונה סיכויי הרשעה. בנוסף, הנילונה הגישה את כתב האישום בשיהוי ניכר. במהלך שמיעת עדויות התביעה, כך טוען המתלונן, הנילונה התערבה בחקירה הנגדית, והתנגדויות שהשמיעה לא היו אלא הדרכה והכוונה של העדים.

בתיק דנן, ניתנה הכרעת דין אשר זיכתה את הנאשמים ובמסגרתה העיר השופט כי "אופן החקירה היה לקוי וגם אופן ניהול פרשת התביעה על ידי הפרקליטות, לא היה חף מפגמים".

פרקליטת המחוז השיבה בשמה של הנילונה, כי אין בכוונתה להתייחס לטענות בקשר לשיקולים להגשת כתב האישום, לניתוח הראיות, למחדלי חקירה או לטענות שיהוי. ניתוח מסכת הראיות בתיק והשיקולים האם להגיש כתב אישום הינם בסמכותה של התביעה הנתונה לביקורת בית המשפט בהליך המשפטי ואין זה המקום לדון בהם. ההחלטות בעניינים אלו התקבלו על ידי הממונים על הנילונה או באישורם.

ביחס לטענות הקשורות לאופי ההתנגדויות לעדות ולהדרכת עדים, אלו נתונות לביקורת המקצועית של בית המשפט אשר בידיו הכלים לבחון את שאלות הצדדים ולאסור אותן במקרה הצורך.

ההחלטה: לגנוז את התלונה. עיון בתלונה מעלה כי כל כולה בתחום התנהלותה המקצועית של הנילונה, אשר נתונה להכרעתו של בית המשפט ואינה מעניינה של ועדת האתיקה. בית המשפט נתן דעתו על הדברים, זיכה את הנאשמים ובכך דיינו (החלטה מספר את/237/15).

יחסי עורך דין-לקוח

קיומו של צו איסור הלבנת הון אינו מהווה הפרת החיסיון

השאלתא: ב-20/11/14 נכנס לתוקפו צו איסור הלבנת הון (חובת זיהוי, ניהול רישומים של נותן שירות עסקי למניעת הלבנת הון ומימון טרור) תשע"ה - 2014 (להלן: "הצו"). חבר פנה אל הוועדה בשאלתא, במסגרתה העלה את הסתירה בין הוראות הצו לבין כללי חיסיון עורך דין-לקוח. החבר שואל - כיצד יוכל למלא את חובותיו האתיות, תוך שמירה על הוראות הצו?

ההחלטה: לאחר קבלת התייחסות יו"ר ועדת איסור הלבנת הון בלשכת עורכי הדין, הוועדה סבורה, כי מילוי חובות עורך הדין על פי הצו אינו בגדר הפרת חובות הסודיות והחיסיון (החלטה מספר את/213/15).

הערת העורכת: לפי הצו, על עורך הדין המעניק שירות עסקי ללקוח (כדוגמת קנייה או מכירה של מקרקעין, הקמה או ניהול של תאגיד וכדומה), לבצע הליך של הכרת הלקוח באמצעות מילוי טופס ייעודי, ולאחר מכן, לבחון את הסיכון כי השירות שעליו להעניק ללקוח כרוך בהלבנת הון או מימון טרור. על עורך הדין למסור לממונה על ביצוע הצו במשרד המשפטים מסמכים, ידיעות והסברים בקשר למילוי חובותיו לפי הצו, וזאת, לפי דרישת הממונה.

כלל 44ב' שהוסף לכללי האתיקה בעקבות חקיקת הצו, אוסר על עורך הדין לבצע שירות ללקוח, אם עורך הדין מעריך שרמת הסיכון להלבנת הון או מימון טרור - גבוהה.

שאלון ניגוד עניינים וחובת הסודיות

השאלתא: עורכת דין, המכהנת כחברת מועצת עיר, פנתה לוועדה עקב דרישת הוועדה לתכנון ובנייה בעירייה, שתחשוף את רשימת לקוחותיה במסגרת חתימה על טופס העדר ניגוד עניינים.

מחלקת ייעוץ וחקיקה של משרד המשפטים שלחה לוועדה את עמדתה בעניין. שם סבורים, כי על הרשות הדורשת את השמות חלה חובת סודיות מכוח חוק הגנת הפרטיות. לפיכך, מדובר בפגיעה מזערית בלקוחות. קביעה כי עורכי הדין יהיו פטורים ממסירת שמות הלקוחות, יוצרת א-סימטריה בינם לבין בעלי מקצועות אחרים, אשר אינם פטורים מדרישה זו ומדובר באבחנה שאינה רלוונטית לתחום ניגוד העניינים.

ההחלטה: לשם בחינת ניגוד עניינים במילוי תפקיד ציבורי, עורך דין רשאי להעביר את רשימת לקוחותיו, אלא אם יש לו יסוד סביר להניח שציון שמו של לקוח מסוים יגרום נזק לאותו לקוח.

ככל שעורך הדין סבור כי ציון שמו של הלקוח עלול לגרום לאותו לקוח נזק, על עורך הדין לנהוג כדלקמן:
א. לפנות ללקוח ולקבל את הסכמתו לחשיפת שמו.

ב. ככל שבחר שלא לפנות ללקוח או שלא התקבלה הסכמת הלקוח, על עורך הדין לציין בפני הגורם הציבורי שפנה אליו, כי קיימים לקוח או לקוחות נוספים ברשימת לקוחותיו, אך לא ניתן לגלות את זהותם (החלטה מספר את/254/15).

הערת העורכת: החלטה זו עולה בקנה אחד עם החלטה מספר את/285/08 "חיסיון וסודיות: מסירת פרטי הלקוח לצד שכנגד", אתיקה מקצועית 30 (2009) שם נקבע: "הכלל הוא שעצם היותו של פלוני לקוחו של עורך דין אינו מידע חסוי (למעט במקרים יוצאי דופן בהם אין כל ייצוג כלפי צד שלישי)".

כלל 10: חתימה על טפסי אישור פרטים - עדכון

השאלתא: בהחלטה מספר את/255/14 כלל 10: חתימה על טפסי אישור פרטים, אתיקה מקצועית 58 (2015), נדונה דרישת בתי המשפט, כי החתימות והפרטים שמולאו בכתב ערבות צד ג' אשר ניתן במקרים בהם הוגשה בקשת עיכוב יציאה מן הארץ, יאומתו בידי עורך דין. הוועדה סברה, כי באימות כזה יש משום קבלת ערבות של עורך הדין לנכונות הפרטים שמסר המתחייב. לפיכך, פנתה הוועדה להנהלת בתי המשפט וביקשה הסרה של חלק זה מן ההתחייבות. הנהלת בתי המשפט שלחה לוועדה טופס עדכני. בטופס החדש אישור עורך הדין הוא: "אני מאשר את אימות החתימה/ות הנ"ל".

ההחלטה: הטופס המעודכן פתר את הקושי שמצאה הוועדה בנוסח הקודם, שכן עורך הדין המאשר מאמת את החתימה בלבד ולא את אמיתות הפרטים. הוועדה מודה להנהלת בתי המשפט על שיתוף הפעולה (החלטה מספר את/276/15).

שכר טרחה**ניתן להתנות בתוצאות הליך להסרת צו מעצר בינלאומי**

השאלתא: עורך הדין הפונה מבקש לדעת, האם יוכל לקבל חלק משכר טרחו בגין טיפול בהסרת צו מעצר בינלאומי של האינטרפול ("הודעה אדומה"), על בסיס הצלחה. מדובר בהליך בעל גוון מנהלי, אשר בבסיסו פנייה בעתירה לאינטרפול ומתן החלטה לאחר מספר חודשים.

ההחלטה: סעיף 84(א) לחוק לשכת עורכי הדין, קובע כדלקמן:

"(א) לא יתנה ולא יקבל עורך דין בעד שירותו במשפט פלילי שכר טרחה התלוי בתוצאות המשפט".

בחינה של הוראת החוק, לרבות מקורותיו וספרות מלומדים, מלמדת, כי החשש לשיבוש הליכי משפט, והשאפה להגן על ההליך הפלילי, העלול להשתבש על ידי עורך דין, הלהוט יתר על המידה בשל העניין שיש לו בהצלחת מרשו, הם שעמדו בבסיס החוק.

נוכח העובדה שהשאלתא מתייחסת להליך בעל גוון מנהלי, וכן, נוכח העובדה שלא מנוהל הליך משפטי פלילי במובן הקלאסי, עליו יכול עורך הדין להשפיע, סבורה הוועדה שאין מניעה לגבות את שכר הטרחה על בסיס הצלחה (החלטה מספר את/263/15).

מגבלת שכר הטרחה בתביעות לפי חוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים

התלונה: המתלונן נפגע באורח קשה בתאונת דרכים ושכר את שירותיו של עורך הדין הנילון על מנת שייצגו בתביעה נגד חברת הביטוח, ובעניינים נוספים הנובעים מאירוע התאונה ומצבו הרפואי. בין הצדדים נחתם הסכם שכר טרחה, לפיו המתלונן ישלם שכר טרחה בסך 13% מכל סכום שיתקבל. הדין בתיק הסתיים בהסדר פשרה שקיבל תוקף של פסק דין. המתלונן טוען, כי הנילון גבה בפועל סכומים העולים על המקסימום המותר לפי כללי לשכת עורכי הדין (תעריף מקסימלי לשכר טרחה בטיפול

בתביעות לפי חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים), התשל"ז-1977, שהוא 11% ומע"מ אם התיק הסתיים בפשרה.

עורך הדין הנילון מאשר בתגובתו כי נחתם הסכם שכר טרחה על סך 13% ומע"מ, אך טוען כי דבר זה נובע מכך שטיפולו נדרש בעניינים נוספים, כגון מול המוסד לביטוח לאומי ומשרד הבריאות.

בסופו של דבר, גבה שכר טרחה בסך 11% ומע"מ מן הסכומים שהתקבלו בתיק (תשלומים תכופים ופיצוי סופי), וכן, גבה החזר בגין הוצאות מומחים בהן נשא מכיסו כמימון ביניים.

הוועדה המחוזית גנזה את התלונה בהעדר עבירה אתית.

החלטה: לגנוז את התלונה. הוועדה לא מצאה פגם בהתנהלות הכספית של הנילון מול המתלונן. עם זאת, יש מקום להעיר לנילון כי הואיל ובעניין שכר טרחה בטיפול בתביעת נזקי גוף עקב תאונת דרכים קיים הסדר חוקי, המגביל את שכר הטרחה, הרי הסכמי שכר הטרחה עליהם הוא מחתים את לקוחותיו צריכים להיות תואמים להוראות החוק. ככל שהנילון מעוניין לגבות כספים נוספים בגין טיפול בעניינים אחרים, הרי יש להפריד בין הדברים, ולציין מה שיעור שכר הטרחה בגין כל נושא. לא ניתן לנקוט בדרך של ציון סכום גלובאלי באחוזים בשיעור העולה על הקבוע בחוק (החלטה מספר את/208/15).

מתמחים

■ גניזת תלונה נגד מתמחה שניתק את הקשר עם הלשכה

התלונה: מדובר בתלונה של פסיכולוגית קלינית כנגד נילון, שסיים התמחות בשנת 2009 ולא ניגש לבחינות לשכת עורכי הדין. לדברי המתלוננת, פנה אליה הנילון בטלפון, הציג עצמו כמייצג אדם מסוים וטען שיש בידיו צו של בית משפט המורה לה למסור חומר על מטופלת שלה. כאשר סירבה המתלוננת למסור פרטים לאור זאת שאינה מוסד רפואי כקבוע בצו, הגיע הנילון למשרדה, התפרץ לחדרה, ותוך שהוא מציג עצמו כעורך דין, דרש בגסות לצלם פרטים מתיקים שברשותה. האירוע כולו התרחש בנוכחות מטופלת של המתלוננת. המתלוננת פנתה למשרד עורכי הדין בו עובד הנילון, ואז התברר לה כי הוא כלל אינו עורך דין, וכי לטענת המשרד הוא מתמחה.

הנילון לא השיב לתלונה.

בעל המשרד בו מועסק הנילון, אליו פנתה הוועדה, מסר כי לא היה צד לשיחות בין המתלוננת לנילון, כך שאינו יכול לתרום דבר לבירור העובדות.

החלטה: לגנוז את התלונה. אף שהנילון לא ענה לפניית הוועדה, ויש לכאורה ראיות להעמדתו לדין משמעתי, ואף שלשכת עורכי הדין יש סמכות להעמידו לדין בהתאם לפסק הדין בעמל"ע (י-ם) 30410-11-12 ועדת האתיקה הארצית של לשכת עורכי הדין בישראל נגד אטראד חסן (5.8.2013), הוועדה אינה סבורה שזה המקרה בו עליה לנקוט בהליכים משמעתיים. הנילון סיים את התמחותו ב-2009 ומאז לא ניסה לגשת לבחינות הלשכה. טענות המתלוננת אומנם לא הוכחו על ידו, אך גם לא נתמכו בראיות מצדה, ואף היא מודה כי בשיחה עם המשרד בו הועסק, הוא לא הוצג כעורך דין. התיק יועבר לוועדת ההתמחות, כך שבמקרה והנילון יבקש בעתיד לגשת לבחינות ההסמכה - יעמדו עובדות אלה לנגד עיניה ויישקלו לפי הצורך (החלטה מספר את/275/14).

ניגוד עניינים

בא כוח המוכר בעסקת מקרקעין רשאי להחזיק ייפוי כוח בנאמנות עבור הקונה

השאלתא: השאלה עוסקת ביפוי כוח בלתי חוזרים הנחתמים על ידי המוכרים במסגרת חוזי מכר של מקרקעין, לפיהם מסמיך המוכר את בא כוח הקונה לרשום את זכויותיו של הקונה לאחר השלמת התחייבויותיו כלפי המוכר (להלן: "ייפוי הכוח").

לטענת הפונה, בהיות בא כוח המוכר נאמן כלפי המוכר, קיים ניגוד עניינים מובנה באשר ליכולתו להחזיק בייפוי הכוח גם כלפי הקונה שהוא יריבו. עולה השאלה - האם יש מקום ליתן החלטה הקובעת, כי בא כוח המוכר איננו רשאי להחזיק ייפוי כוח בנאמנות עבור הקונה היות ומדובר בניגוד עניינים?

ההחלטה: החשש של כל אחד מהצדדים לתת בידיו של הצד שכנגד את ייפוי הכוח, ברור. המוכר - בשל הספק שמא יעשה שימוש בייפוי הכוח טרם יבשילו כל התנאים להעברת הזכויות. הקונה - בשל הספק שיוכל להבטיח את זכויותיו בנכס לאחר שיעמוד בכל התחייבויותיו כלפי המוכר.

עם זאת, חוזה המכר אמור לשקף את רצון הצדדים. משנתנו הצדדים את הסכמתם וקבעו כי מי מבאי הכוח מקובל על שניהם להחזיק בייפוי הכוח בנאמנות ובאילו תנאים, הרי שלא מדובר בניגוד עניינים. הוועדה אינה סבורה שיש בידיה הסמכות ו/או שיש מקום ליתן החלטה גורפת הקובעת כי בא כוח המוכר אינו רשאי להחזיק בייפוי הכוח בנאמנות עבור הקונה (החלטה מספר את/257/15).

מעבידו של חבר מועצת העיר לא יוכל לייצג נגד העירייה

השאלתא: עורך הדין הפונה מעסיק במשרדו שכיר המכהן כחבר במועצת העיר. שאלתו - האם הוא עצמו יוכל לייצג לקוחות נגד העירייה, לכל הפחות בנוגע לתיקים המתנהלים במשרדו, עוד טרם מינוי חבר המועצה לתפקידו וטרם תחילת עבודתו במשרד הפונה?

ההחלטה: כלל 2 לכללי לשכת עורכי הדין (חברי גופים נבחרים או ממונים), תשכ"ט-1969 אוסר על עורך דין חבר מועצת עיר לייצג את שולחו נגד המועצה. הוראה זו חלה גם על שותפו, מעבידו או עובדו של חבר המועצה. כאשר הפונה החליט להעסיק במשרדו את עורך הדין חבר המועצה, היה עליו לדעת כי הוא משמש בתפקידו זה, ולפיכך, בהיתן העובדה שמשרדו של הפונה מייצג בתיקים רבים אשר העירייה הינה צד להם, היה עליו להתחשב בעובדה זו במסגרת שיקוליו ולקחת בחשבון אף את הנזק אשר עלול להיגרם ללקוחות לנוכח העובדה שיהיה עליו להעביר את התיקים לייצוג עורך דין ממשרד אחר.

הוועדה אינה מוצאת לנכון להבחין בין החלת הכללים על תיקים שכבר התנהלו טרם תחילת עבודתו של חבר המועצה במשרד לבין תיקים עתידיים. לפיכך, הפונה אינו יכול לייצג בתיקים בהם מעורבת העירייה (החלטה מספר את/265/15).

התנהגות שאינה ראויה

עבירות מס

השאלתא: שורה של סעיפים בחוקי מס שונים (לדוגמא סעיף 221 לפקודת מס הכנסה) מסמיכים את רשות המיסים להטיל כופר על מי שנחשד בביצוע עבירות מס, כחלופה לניהול הליך פלילי כנגדו. מעת לעת מפרסמת הרשות תקציר של החלטות ועדות הכופר השונות, תוך פירוט של העובדות, ההחלטה, והנימוקים לה. במסגרת הפרסום מפורטים גם שמו של משלם הכופר, ועיסוקו.

החבר הפונה מבקש לברר האם הלשכה מודעת לפרסומים אלו, והאם ועדת האתיקה נוקטת בצעדים משמעותיים ביחס לאותם עורכי דין שעניינם פורסם.

ההחלטה: הוועדה רואה בחבר המבצע עבירת מס, כמי שבעשותו כן פוגע לכאורה בכבוד המקצוע. הוועדה אינה רואה בהסדר של תשלום כופר בבחינת סוף פסוק, ועצם הטלתו עשויה להוביל לבחינה האם בנסיבות המקרה הספציפי קיימת הצדקה להעמדה לדין משמעתי. אין מקום לנקוט בהליכים משמעותיים ביחס לחברים שחויבו בעבר בתשלום כופר, שכן גילוי דעת זה לא היה חלק משיקוליהם בעת שהסכימו להסדר בעניינם. הוועדה תפנה אל רשות המיסים כדי שתעביר בכל מקרה שיימצא כמתאים על ידה את המידע לידי ועדת האתיקה הארצית (החלטה מספר את/264/15).

השעיה

חברת עורכי דין לא תכלול שמו של עורך דין מושעה

התלונה: לוועדה נשלח צילום שלט משרדו של עורך דין מושעה, כדלקמן:

חברת עורכי דין

פלוני אלמוני (שם עורך הדין המושעה ללא ציון התואר עורך דין)

פלונית, עו"ד

אלמונית עו"ד

הוועדה התבקשה לנקוט צעדים נגד עורך הדין המושעה בשל שילוט זה.

עורך הדין המושעה בתגובתו מצייין, כי מיד לאחר ההשעיה מחק את התואר עורך דין משלט משרדו. עורך הדין מצרף אישור מרשם החברות, כי עוד לפני הגשת התלונה שונה גם שם חברת עורכי הדין בבעלותו, כך ששמו הוסר ממנה.

ההחלטה: לגנוז את התלונה. הנילון פעל כדין ופנה ביוזמתו על מנת לשנות את שם החברה ולהחליף את הבעלות עוד טרם שהלשכה פנתה אליו. הוועדה מבקשת להפנות את תשומת לב עורכי דין מושעים לסעיף 59א ולסעיף 59ב לחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א-1961, הקובעים כי כל חברי חברת עורכי דין ומנהליה נדרשים להיות עורכי דין, ושמה של חברת עורכי דין לא יכלול אלא את שמם של חברי החברה (החלטה מספר את/145/15).

הנחיות והחלטות ועדת הייעוץ לענייני פרסומת

צורות פרסומת

- עורך דין שנתן הסכמתו או ביקש להיות כלול ברשימת עורכי דין המתפרסמת ברבים (לרבות באתר אינטרנט) - נאסר עליו לשלם תמורת הפרסום באופן שהתשלום ישפיע על מיקומו ברשימה, או להבליטו בדרך אחרת, אלא, אם ברור מהפרסום עצמו שמדובר בקישור ממומן שמיקומו וכולטותו מושפעים מעצם התשלום של עורך הדין. כמו כן, על הרשימה בכללותה להבהיר שמדובר בפרסומת ולא ברשימה נטולת פניות (החלטת פרסומת מספר 28/14).
- הפרסום באתר, שמעצם שמו ומהותו מציג את עורכי הדין המשתתפים בו כ"מומחים", הוא בניגוד לכללי לשכת עורכי הדין (פרסומת), התשס"א-2001, הקובעים רשימה של פרטים המותרים בפרסום (רשימה סגורה), ולפיכך, אסורה הצגת עורך דין כמומחה בתחום כזה או אחר (החלטת פרסומת מספר 33/14).
- מותר לעורך דין לפנות למתנ"סים ולהציע להם קיום הרצאות מטעמו במתנ"ס (החלטת פרסומת מספר 26/15).
- הוועדה אינה מאשרת לעורך דין לפנות להנהלת רשתות בתי מלון ולהציע מתן שירותים משפטיים מטעמו (החלטת פרסומת מספר 29/15).
- הוועדה אינה מאשרת להדפיס את לוגו המשרד על גבי רכב בשחור לבן ועל גבי שקית אריזה לתיק. המבוקש נוגד את האמור בסעיף 3 לכללי לשכת עוה"ד (פרסומת), התשס"א-2001. הכולל רשימה סגורה של דרכי פרסומת מותרות (החלטת פרסומת מספר 33/15).
- חל איסור על עורכי דין לפרסם בפורטל אשר מציע נותני שירותים ובעלי מקצוע אחרים פרט לעורכי דין (החלטת פרסומת מספר 35/15).

תכנים של פרסומת

- חייבת להיות זהות בין השם המופיע בחותמת עורך הדין לבין השם שבו מופיע עורך הדין ברישומי הלשכה. ככל שעורך הדין ידוע בכינוי אחר, הועדה אינה רואה מניעה לכך שיוסיף כינוי זה בחותמת בסוגריים (החלטת פרסומת מספר 8/14).
- עורך דין ששינה את שמו לפני מספר שנים, לא יוכל להשתמש בשמו הקודם בתור שם משרד עורכי הדין שבבעלותו (החלטת פרסומת מספר 14/14).
- ציון הדרגה הצבאית של עורך הדין בנייר מכתבים או בכל פרסום אחר מטעמו של עורך הדין, איננו מותר (החלטת פרסומת מספר 23/14).
- ניתן לכנות משרד עורכי דין כ"משרד עורכי דין ונוטריון", אך מכתרת נייר המכתבים צריך להיות ברור מי הוא הנוטריון במשרד (החלטת פרסומת מספר 24/14).
- מאחר ופרסומת מותרת יכולה לכלול רק את מה שמפורט בכללים כרשימה סגורה - אין לפרסם שעורך הדין הוא חרדי ואין לפרסם את המשפט "אפשרי להגיע לפגישה בבית הלקוח". משפט אחרון זה יכול להוות גם שדול אסור לפי סעיף 56 לחוק לשכת עורכי הדין (החלטת פרסומת מספר 3/15).
- אין מניעה לציין בכרטיס הביקור, בנייר המכתבים ובמודעות פרסומת, את הקוד QR, ובלבד שהקוד מצפין בתוכו טקסט המותר לפרסום עפ"י כללי לשכת עורכי הדין (פרסומת), התשס"א-2001 (החלטת פרסומת מספר 6/15).

- ציון התואר "סגן ומ"מ ראש מועצה", בצמידות לשמו של עורך הדין, אינו מותר על גבי כרטיס ביקור, נייר מכתבים או כל מסמך משפטי היוצא ממשרדו של עורך הדין. דעת הוועדה היא כי המונח "תואר שדין אחר מסדיר את השימוש בו", המצוי בסעיף 3(א)(5) לכללי לשכת עורכי הדין (פרסומת), התשס"א-2001, אין כוונתו תאור תפקיד שבו נושא אדם באופן זמני בהקשר פוליטי או מוניציפאלי (החלטת פרסומת מספר 13/15).
- מאחר ופרסומת מותרת יכולה לכלול רק את מה שמפורט בכללים כרשימה סגורה - הוועדה אינה מאשרת את פרסום המשפט "אפשרי ייעוץ משפטי בערב" (החלטת פרסומת מספר 14/15).
- כעולה מהחלטת ועדת הפרסומת שפורסמה בגיליון "אתיקה מקצועית" מספר 53, מותר להפיץ ניוזלטר ללקוחות המשרד. הוועדה מבקשת להוסיף, כי אסור שהניוזלטר יכלול סרטונים (החלטת פרסומת מספר 22/15).
- על משרדו של עורך דין שבו עובד עורך דין אחד בלבד להיקרא "משרד עורך דין" ולא "משרד עורכי דין" (החלטת פרסומת מספר 27/15).
- אין מניעה לציין את התואר נוטריון על גבי חותמת עורך הדין. הדבר נובע מכלל 3(ב)(3) לכללי הפרסומת (החלטת פרסומת מספר 36/15).